

СТРАЖА

Стан Редакције
Космијска ул.

Огласи се дају у
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
враћају.

Има, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власнику
листа.

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Пред новим упадом

Бугарима није било довољно Валандово. Они се журно спремају, да у колекцију своје неутралности уведу још један зликовачки акт. Бугари хоће да нападну Србију, и да би тај упад имао што убиственији карактер, они званично демантују све вести о тобожњим комитским припремама покрај наше границе. Али ми нити хоћемо нити можемо бити онако лаковерни, као што смо били пре 16 јуна 1913 године. Бугари могу и даље упорно заваравати траг својих подлих дела, Европа здравог разума и непристрасног расуђивања неће се тако брзо дати преварити. Наши пријатељи имали су прилике да упознају Бугарску за време овога рата више него што она сама себе познаје. Њени трикови којима је очигледно изигравала неутралност и ако су званично демантовани, ипак њих познају сви они, који се интересују радом Бугарске.

Нов упад од стране Бугара, који има да „обрадује“ наше храбре трупе, опомиње нас да жалимо онај јадни народ кога предводи подплаћена и небратска рука. У Бугарској живи велики број преобучених немачких официера, које бугарска управна власт крије, али чије присуство мало ко од Бугара и зна. Они живе у Бугарској са зликовачком професијом: да спремају плаћене бескућнике („комите“) који ће с времена на време убавати отрован нож у леђа Србије.

И какав циљ треба да имају ови упади? Ја сумњам да ико то зна. Какав стварни резултат немогуће је извести са комитским четима. Олакшати аустријски напор — и то не може да пође за руком, јер ми увек држимо довољан број трупа према местима, где Бугари смерају да нас нападну, те немамо потребе да одвајамо трупе са северне границе ради заштите источне границе. Као што се види ови упади имају једини циљ, да нам се околишно покаже колика је мржња код бугарских поглавара (не народа!) због оних страшних неуспеха 1913. год., као да смо ми били кривци бугарској грандоманији. И док Бугари не буду увидели, у каквој страшној обмани живе, докле неће ни престати њихови „неутрални“ напади. А ти напади нити су представљали нити ће представљати само удар пре-

ма Србији, они представљају у много јачем степењу злочин према Русији, злочин према Четворном Споразуму, злочин према оправданим аспирацијама бугарског народа који своје благостање може гледати једино у кооперацији са пријатељима целокупног Словенства.

Ми жалимо бугарски народ, зато што га предводе издајце његове отаџбине, али ми га братски саветујемо, да се прибегне тргну и чврстом мишицом сурва са државне управе оне који га гуше. Колико ће веће користи донети својој земљи, ако се окрену, уместо према Србији, право у Софију.

Опет....

И на супрот Бањашки,
Словенскоме брату,
Опет воде преговоре
О — српском Банату!
И опет се Влашка јавља,
Раније понавља!
Ми молимо споразумне силе
(Ако молбе вреде!)
Да наш Банат
Од Влашке поштеде?
Јер стрпљењу кад граница
пређе,
(Мудрост тако збори!) —
Тад помоћи неће
Ни сви — преговори!
М. Раскиски.

Рабош

Јуче пред „Албанијом“ чујем овај дијалог, који је вођен између двојице, старих пријатеља, а који су скоро дошли у Београд.
— Кад ће бре, да сруше оно ругло?
— Како показује „Албанију“.
— Само лагано. Срушили смо једну Албанију, сад ћемо и ову другу!
Аргус

У Једрену

— Побуна пете армије. —
Софија, 6 јула
Ономад се вратила у Једрене са галипољског полуострва пета турска дивизија, која је пострадала. Њу су сместили били у Илдиз бабију, али су се војници побунили. При угушењу побуне убијено је 30 војника.
Из Једрена је отишла за Галапоље десета дивизија под командом генерала Трубера.

Принц Хесенски

— Немачки емисар за мир —
Букурешт, 6 јула.
У овдашњим дипломатским круговима, која су наклоњени

германској нацији опшарно се дискутује предстојећи одлазак принца Хесенског рођеног брата немачке царице у поверљивој мисији у Петроград.

Циљ његовог одласка сматра се понуда за мир од стране Немачке. Принц Хесенски је поштована личност у петроградским вишим круговима и берлинска влада верује у успех његове мисије. Повод за овим актом придаје се немачкој социјалној демократији, која је успела у парламенту да приволе цара Вилема на овај поступак.

Руска офанзива

— Значајна изјава једног руског великог кнеза —

Букурешт, 6. јула.

Овде је јуче стигао један велики руски кнез у поверљивој мисији. Његово име држи се у највећој тајности исто тако као и циљ његовог доласка. Упитан од једне уважене овдашње политичке личности, какав пак треба да узму потоње операције одговорио је следеће.

У врло скорој будућности цео свет ће имати да се задиви једном колосалном руском офанзивом, чији ће успех бити тако силни и значајни, да ће после кратког времена потпуно парализирати све локалне немачке успехе и задати одсудан удар германско-аустријској армији. Мир ће бити закључен још у току ове године“.

ЈОН.

У Дарданелима

— Успех британских трупа —

ПARIЗ, 4 јула.

У Дарданелима су 29 и 30 јуна источни експедициони корпуси и десно крило британских трупа напали турске положаје и освојили више линаја утврђења. Прва линија ровова заузета је на целом том фронту пре подне 29 јуна, а друга линија пред вече величанственим јуришем зувала и легионара; сутра дан смо понова напредовали на више тачака и заузели смо долину Керевес. Ми смо задобили 200 заробљеника, а наши са везници 150. Губитци непријатеља, који је често бивао узненађиван у својим густим формацијама, нашом артиљеријом, до крајности су тешки. Марина је успешно помагала операције бомбардовањем Анти Бабе и азијске обале.

Бугарска на прелому

— Кнез Хоенлоуе у Софији. —

СОФИЈА, 4 јула. — Кнез Хоенлоуе, изванредни амбасадор Немачке у Цариграду, на путу за своје опредељење стигао је специјалним возом у Софију. По подне је био примљен у нарочиту аудијенцију код краља Фердинанда.

СОФИЈА, 5 јула. — После аудијенције код краља кнез Хоенлоуе био је примљен код краљице. Амбасадор је јутрос посетио Радослава. Вечерас путује за Цариград.

Грчки парламенат

— Састанак. — Одлагање. — Краљ и Веницелос. —

АТИНА, 6 јула. — Листови доносе да је на министарској седници решено, да се парламенат позове 7 августа у прву седницу. Из владиних кругова кружи вест, да ће парламенат отворити лично краљ престолом беседом у којој ће изложити разлог због којих је Грчка и данас у резервисаном положају.

Држи се као сигурно да ће парламенат бити распуштен, пошто је између краља и Веницелоса немогуће доћи до каквог споразума о правцу спољне политике Грчке.

Женски свет

Примутство ружне девојке за брак.

Ко има више предиспозиција да добије мужа, ружна или лепа млада девојка? Свако ће одмах рећи: па свакојоко ова друга! Али према разлагању једног енглеског часописа изгледа да је супрутно у знатној већини случајева. Часопис наводи једну новинарску ајаносу, у којој „господин у добром положају у једној галантеријској радњи тражи познанство са једном ружном дамом, ради брачних веза. Дотична мора бити нежна, паметна и увек расположена, али као главни услов прте лица морају јој бити просто одвратне. Решење зговетке, коју изгледа да ајаноса пружа, лежи у томе, да је „господин“ врло љубоморан и стога жели да има жену која ни код кога човека неће изазвати ни најмање сексуално буђења. А можда је био и удовац, коме је прва жена својим спољним лепотама загорчала живот.

Један други „господин“ објашњавао је да ће он увек радије узети за жену ружну девојку него лепу, јер полагајући на њену интелигенцију сматра да ружна девојка располаже несравњено јачом интелигенцијом, која се развила код ње на рачун закрљивости спољне лепоте, исто тако, као што се лепота лепе девојке развила на рачун њене интелигенције.

Један песник из Лондона ожењено се необично ружном девојком. Кад су га упитали зашто је то чинио, он је одговорио, да се уверио, да су лепе жене увек биле узрок рђавим стиховима песника супруга. Он се нада овако ће бити противно.

Један енглески статистичар по професији интересовао се нео-

бично за церемоније при венчању. Том приликом је запазио кроз дуги низ година, да је од 100 млада 5 било необично лепих, 10 обично лепих, 15 повољних и осталих 70 више или мање ружне. Од куда тај велики проценат ружних младих, не да се тако лако објаснити; али ипак наше ружне девојке могу мирне савести да се теше да имају више предиспозиција (скривених) за брак, него лепотице због којих је многи шепртља умирао у тешком севдаљу. Живеле, ружне девојке на корист човечанства!

Зер

Ото Ваје:

Такве сте

(АФОРИЗМИ)

У колико се човек више интересује женом, у толико га она више мучи, а више и воли.

У првим данима брака жена личи на ружу у мајском врту, после кратког времена она постаје шипак.

МИСЛИ

— Скулпа Вер —

Младост без љубави је што и јутро без сунца.

Нама је тешко са женама а још теже без њих.

Тешко је живети животом удаљеним од својих идеала.

Шала

— Бежи Јакове, то је зао пас, видиш како лаје.

— Но, па ти знаш, пси који много лају не уједају.

— Ја знам, али одкуд ја знам, да ли и он то зна?!

На руском фронту

— На Оржицу. — Између Висле и Буга. — На Дњестру. — У Црном Мору.

Париж, 4. јула. Саопштење главног генералштаба:

На фронту Галиције и Муравјево непријатељ је учврстио на десној обали Виндаве и Бенге, наставио је да напредује у правцу Тулуна и тау. У пределима источно од Попелана непријатељ је на десној обали Оржице 3. јула настављена је огорчена борба на дугачком фронту. Непријатељ је са три пука нападао село Подосију, заузео га и прешао на леву обалу Оржице. Овакви нам три гопа јали бесним против нападом немачке трупе које су прешле Оржицу биле су масакриране, доводи их отади и непријатељ истеран из Подосаје. Трупа сабирско-туркестанске које су се бориле противу два пута надмоћнијег непријатеља показале су јединствену вредност и крајњу издржљивост. У правцу Млаве повукли смо се јужно од Чеханова, пошто је непријатељ удвојао своје резерве. Северо западно од Радома козачка бригада напала је 2. јула аустрајску авијацију близу села Мокржеца заробила 280 војника; 30 официра и отела два митраљеса. Између Висле и Буга не-

пријатељ је воју између 3 и 4. јула предузео општу офанзиву. Непријатељеви напади код потока Подлице, источно од Валколаца и код Вахаве били су одбијени. На левој обали Вјепше непријатељ је после борбе напредовао. У вече 3. јула одржали смо фронт Издебно Красностав. На десној обали Вјепше непријатељ је успео више пута прекрсноћ између 2. и 3. јула да пређе наше жичане ограде, али смо га сваки пут одбили ватром и бајонетима. Јужно од Грубенева, између реке Гучве и Буга, непријатељ је неколико пута упорно нападао на фронт Можелив — Масломенча. На сектору близу Теревина и Тихобува ноћу између 2. и 3. јула извршили смо успешне против нападе. На Бугу демиичне непријатељеве између села Крилова и вароши Сокала, као и између села Клукова и Парлача срећно смо одбили. Ту смо задобили више стотина заробљеника. На Дњестру и између Дњестра и Буга настављају се борбе без озбиљније измене на фронту. У Црном Мору један наш подморски брод торпедовао је у пределу Хујергранда једну лађу натоварену угљеном.

Француски фронт

Око Араса. — На Мези. — У Водевица. — Бомбардовање Ремса. — ПАРИЗ, 4 јула. Званичан коминике од 3 јула 4 часова по подне. Званичан коминике од 4 јула преко ноћ: У северној области Араса настављена је канонада и преко ноћ нарочито је била жестока северно од Сухеса и између Невила и Екликура. У аргони се водила борба бомбама и петардама. У области Мари Терез била је жестока канонада код јаруге Мурисон. Одбили смо два немачка напада на наше положаје

на koti 263 западно од Бурја. На горњој Мези бомбардовање Епаржа у области Суво о коме је јавио равија коминике, — настављено је. У Ло рену су Немци понова напали на наше ровове у југоисточном делу шуме Пароа и око једнога часа нападачи су били растурени. У Вогезима непријатељ је синоћ извршио пад на положај, који је био изгубио, али смо га одавили косећи га шом митраљеском ватром. Немачки напади, који су покушани у 11 часова на наша утврђења код пољског добра Трупа на 1500 метара северо-западно од села Бонома. — потпуно су пропали.

ФЕЛТОН

Са Наполеоном у Русији

— Мемоари Хајнриха фон Роса — (15)

Улогорисмо се на две миље од Вјесме а на један сат од главног пута. Место је било лепо. На пола часа од логора налазило се једно село, доста добро очувано. Оно ратне по следнице и оно је искусило, али не у тољној мери, у колико су то искусила друга села. Поред самог села протичао је хладан и бистар као кристал поточић и својим журбором нам је причао тужну песму овог и свирепог и величанственог рата. С ову страну потока налазила се ледина обрасла бујном травом, тако да је било доста хране за нашу прегладнелу стоку. У самом, пак, селу нашли смо и натну количину хране а нас,

Није је било истинз у изобиљу, али било је толико да се је могла подмарати потреба за два дана. А то је било по нас значајно. Све ово утацало је на све нас не може боље бити, и под утиском таквог расположења ја зајох мало у околину да се прешетам. Ишао сам по цветним баштама, газио сам траву по бујној ливади и брао сам шарено и мирисно пољско цвеће. Све ми је ово давало изглед каквог великог парка у Бечу. А када сам прошао кроз шпалар дрвета, која су правила дебелу гладовину изгледало ми је као да се шетам по пратеру. После два дана први пут

Париж, 5. јула (Радиограм) Званичан француски коминике од 4. јула: Код Аргоа канонада је изгубила сву јачану. Неколико граната је пало на Арас. На десној обали Ена у области Тројон водила се борба минама и било веома јако бомбардовање. Око 20 граната бачено је на Ремс од којих је један грађанин погинуо, а други тешко рањен.

Колера

— У Угарској бесни колера — Букурешт, 6 јула. Пештански листови који су овамо стигли доносе да у Пешти и околиви бесни ужасна колера, која узима све шире размере. Пештанска општина је тражила од врховне команде да се у Пешту упути извештан број војних лекара!

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Венеција — Булија Рим, 4. јула (Зван.) У Фурланској (Венеција — Булија) дошло је јуче до неколико жестоких делимичних артилериских бораба. Напад неколико италијанских пешачких пукова код Редупула одбијен је. У Карнији и Тиролу ситуација је непромењена. Редичула (на висоравни Краса) у нашем чврстом поседу још од 11 јуна. Од тада наше су трупе стално лагано напредовале на висоравни и поред многобројних више мање јаких аустријских напада. Преко дана 29 јуна и ноћу између 29 и 30 јуна није било ни једног напада с наше стране, а уобичајена аустријска напади нису били нарочито јаки и одбили смо их врло лако. У горњем делу Валкамоније непријатељ, пошто је прешао кланде Венеронзла и Брицио (група Адамела) покушао је један напад на наше трупе код Рифуђао Гарибалди, али је одбијен с губитцима и оставио нас је

неколико заробљеника. Наше трупе, пошто су одбациле непријатеља, чврсто су поселе оба кланда, чија висина достиже преко 3000 метара.

— У Карнији — У Карнији непријатељ је, користећи се маглом и мраком, извршио по подне и у вече 1. јула два напада између Конте Кајано и Пинце А востано. Оба смо напада одбили. Констатовали смо да је непријатељ имао 33 мртва, међу којима једног официра.

— На Соћи —

У зони Соће ситуација је готово непромењена. Непријатељ је малим ноћним нападима и артиљеријском ватром великих калибара покушавао да нанесе губитке и да омета наше лагано наступање, а нарочито да изазове наше батерије, како би им открио положај.

Талијани и Трци

— Питање Берата, — Атина, 6 јула Талијанска влада дала је на знање Грцима да Берат и област његову сматра за хинтерланд Валоне и да према томе не допушта Грцима да заузимају Берат.

Ратно сликарство

Оно што се на бојишту одиграва у страшној и величанственој манифестацији људске технике енергије и пожртвовања за народ и отаџбину треба да се глорификује, према позитивним нараштајима и тако овековече велика дела ратника — бесмртника. Улога ратних сликара тако је важна и деликатна као и улога свију оних хероја који доприносе својом крвљу великом ослободилачком делу јер оно што војска на бојишту надчовечанским напорима ствара, треба да добије свога израза у згодној и лепој уметничкој форми, треба да се створе симболи великих дела који ће у будућности сјајној документовати стваралачку моћ садашњости. Уметничке творевине имају вечно да одрже у животу виталну снагу наше здраве нације оличене у овоме рату и шта више да потенцирају њену неоспорно велику вредност. И као што уметност

иначе даје већи значај и смисао животу, тако исто она има да представи праву вредност и величину овога рата о чему ми обични смртни — саучесници овога рата нисмо имали кад довољно размишљати. У савезничкој Француској, у братској Русији и Енглеској спремају изложбе радова ратних уметника који би се односили на овај најкрвавији рат у историји света.

Намерава се да приреди доцније једна општа изложба савезничких уметника у Паризу и за ту цел апеловано је на сарадњу наших сликара. — Питање које заслужује да о њему наша јавност а нарочито Врховна Команда размисли.

На реду је да се и у нас благовремено створе могућности за једну такву изложбу. Нашим уметницима треба што више изићи на сустрет, дати им потребна средства и оспособити их за овај рад. То до сада није учињено у довољној мери или су се наши уметници више игнорисали. Има случајева да поједини — фотографи уживају много веће бенефиције по истакнути академски сликари који се потпуно запостављају.

Зар неће то бити грех, страшан и неопростими грех према нашој нацији ако наши херојски подвизи не буду и на пољу уметности праведно репрезентовани? Ми смо, према општем признању добили у овоме рату место међу првима. Па зар то да не буде и на пољу уметничких творевина? Зар се не увиђа колико у овим данима изложбе у Лондону Иво Мештровић служи интересима наше нације?

У нас треба организовати нарочито ове уметничке послове и створити могућности да се добију што више лепих уметничких дела. Пре свега нужно је да се ратним сликарима академског образовања ставе на расположење још сад потребна материјална средства, да им се даду фотографски апарати и остали материјал у колико у њему оскудевају пошто су наши уметници махом обични пролетери који живе бедним животом! Исто тако треба водити нарочити кредит и дати им најмање по 500 дина, колико је потребно имати за успешан рад.

Треба, поред осталог, сазвати једну конференцију свих уметника који би из своје средине образлагали нарочити одбор за скупљање радова и припремање једне изложбе за кују би се могла још сад израдити нарочита правила.

Све би се то дало извести у заједничком раду министарства просвете, Врховне Команде и наших уметника.

осетили смо хладноћу. Ноћи су биле тако хладне да смо се мрзли и једва смо чекали да сваке и да нас сунчани зраци откраве. Али сутра дан, када смо напустила логор и кренули се за Гатшик. Хладноћа је била још већа, још јача. Људи се беху увидз, па и ако не беше снега, и ако се ливале још зелениле, војници беху на себе бацили зимско рухо.

Војнике са шубарама и у постављеним кабанцима смо сретали сваког часа. Овако разноврсно одело давало је много материјала за подсмех. Како ја нисам имао никакво топло одело то мајор, командант батаљона, гроф Гајсберг учини ми један поклон. Наиме, он ми је дао на поклон једну бунду од овчије коже. И моје је уверење, да ја данас не бих живио, да нисам имао ову бунду, која ме је штитила да не прозубем. Бун

ду сам више ценио и од самог хлеба, чија је страх био сведен на минимум!

Кренули смо се даље. Ишли смо напред грчећи се од замеса са пр�звнм стомацима, који су несносно крчали. Око кућа, поред којих смо пролазили била је прострта слама. Како је нисмо могли да употребимо и како нисмо могли да је узмемо те да је за своју угодност понесемо, то је неко од војника бацао ватуу и палио је. И послн пола часа по нашем одласку цело је село букнуло у пламену. Нико се није сећао да сламу сачува, да сачува згоде. Нико није могао ни у сну да помисли да ће нам све то требати као насушна хлеба. Тако је то увек у рату. Оно што се не може да понесе то се унаштава, предаје павелу.

Трубе су пиштале, тобош су лупали дајћна нам такт, после смо марширали не об-

зирући се на оно што је се иза наших леђа догађало.

Село је за непуно пола часа било срањено са земљом. Овде онде још се пушило и димило и онима који су иза нас јављало да је прошла војска.

Јуче смо чули јаку канонаду. Данас пак, било је тихо време! Поред великог броја остатака од разних пукова, који су тржили своје јединице најлазили смо и на војнике као и на официре. Некима је била заезана глава, некима пак, уфачловани рука, а неком је врело гвожђе однемо ногу. Све су то били рањеници из јучерашње битке, која се водила око Бородина, а у којој су Руси показали невероватан отпор.

Међу рањеницима видели смо масу младих официра, који су сачињавали штаб велике армије. — Наставиће се. —

Дневне вести

Министарска седница

Јуче је одржана министарска седница под председништвом г. Пашића.

Дипломатске вести

Грчки и румунски посланик посетили су јуче г. Пашића.

Депутовао сер Пеџет

Јуче је допутовао из Солуна у Ниш сер Пеџет са го-сподом.

Полицијци и министар

Полицијски чиновници начелства округа нишког молили су свога министра, да им се услед изванредне скупоће у Нишу издаје новчана храна или бар додаток у 55 дин. коју суму примају средњи писари.

Из Глав. Држав. Рачуноводства

Нишки „Гласник“ доноси вест о томе како Државно Рачуноводство, против закона одобрава лифериације за рачун појединих људи.

Сваки зна да лифериације одобравају надлежна министарства, а издатке министарски савет, који даје и валог за исплату Државном Рачуноводству. И кад нишки новинари износе овакве вести онда је за мажење, што се бар о томе не информису, кад су им надлежства ту пред носем.

Просветна седница у Скопљу

Јуче је одржана седница просветног инспектората, за нове крајеве, заједно са министром просвете, на којој је решавано о начину како ће се увести што боља настава и проширити што интензивније просвета у новим крајевима.

Делегати из Београда

Делегати месног одбора из Београда, молили су министра унутрашњих дела да одобри суму у 93 хиљада динара за исплату сиротањске помоћи. Министар још није донео решење по овоме.

Лела Перићева

— РОМАН из београдског живота —

Завршетак песме примљен је одушевљено. Цела сала Перићева, сви гости су одушевљено поздравили лепу певачицу. Бурен аплауз била је награда за њено уметничко певање Млади Перић, скривен у кут са затвореним очима је слушао шта се све око њега дешава. Колико је био срећан због њезиног успеха, колико је био срећан и због тога што нико у њој није познао лепу певачицу из „Опере“. При позивању учесника, он је водио о томе строго рачуна, да дођу они, са којима се није сретао у просторијама „Опере“, те како би личност Јованчића остала тајна за све остале. Оно неколико његових добрих при-

Апаша из железници

Непознати лопови обили су врата на санитарском возу број 6 из командировог стана украли су кутују у којој је било 100 динара у готовом новцу, које је командир прикупио у корист Црвеног Крста.

Један дијамант

Један нишки лист донео је вест, да ће наш посланик на румунском двору г. Павле Маринковић лично водити преговоре са румунском владом. Јучерашњи владин орган демантује ту вест.

Студентско Удружење

Јуче је одржана конференција Студентског Удружења у сали општинске суднице, на којој су претр-сана правила овог удружења.

Конференција је била обилно посећена.

Помоћ Србији

Мелбурнски Лорд Мер (Аустралијанац) послао је српском посланику у Лондону нових 2500 фунти стерлинга, сакупљених у корист фонда за помоћ Србија који је он организовао.

Примлози у сиротињу

Општина београдској приложили су: др Василије Берић, проф. Универзитета и чиновник војне станице у Лазаревцу 160 дин. за сиромашне породице војних обвезника и 100 дин. за Сремске избеглице; г-ђа Видосава Поповићка, учитељица из Ноћаја за Дом старца и старица на дан полугодишњег помена своје оцу Марку Тривићу из Шапца 20 дин. и г. Михаило Милошевић, учитељ оvd. за београдску сиротињу 7 дин.

Униформисање поштанских служитеља

Министар грађевина донео је решење да се сви служитељи при П. Т. Одељењу, у Нишу имају униформисати.

Министарство ће само прописати и нарочиту униформу.

Продаја општинског брашна

У општинским продавницама на Велској пјаци, Цветном Тргу, Палилулској пјаци

јатеља, који су знали тајну Јованчићу. Ћутали су и као и увек дотле водили су строго рачуна да ниједним својим кораком се не издају.

Са Јованчићом песмом завршен је концертни део забави и после мањег послужења и закуске младеж је се почела да игра док су се старији или повукли у одаје где су или оговарали своје неprisутне пријатеље или су уз чашу вина претресали дневне догађаје.

Јованка је била центар, око кога се обратило цело друштво, које је то вече прослављало рођен дан мезимце г. Перића. Перићка је била не-обично задовољна и да није дожала да ће свет то сватрати као глупост, она би Јованку, која је по њезином мишљењу узела веселост у ово вече, загрљила и пољубила. Овако, задовољила се је тиме, што јој је топло стегла

и у Макевијевој ул. бр. 46. продавање се обично бело брашно по 0 60 дин. а најфиније бело брашно (№ 00) по 0 80 дин. један килограм.

Нишка похара

Непознати лопови полупали су прозоре и обили врата на кући Пере Цветановића из Ниша, ушавши у кућу узвели су из ове 10 хиљада динара у готовом новцу и разних кућевних ствари као и намештај у суми од 5 хиљада динара.

Потребан ревизор

Уредништву „Страже“ потребан је савестан ревизор за варош Обреновац.

Кроз Крагујевац

— Крагујевачке учитељице. — Зарада.

Прошлого пута, а у чланку „Част изузетцима“ — бр. 166 „Страже“, пропуштен је факат: да су вредне учитељице из Крагујевца и околине, за непуну два месеца прекројиле и сашиле преко 20.000 метара платна, у веш и постељне ствари наших ратника. То је успех, кога наше учитељице нигде нису таквог показале; а на госп. министру просвете је, да такав рад не само награди, већ и јавно похвали.

Такође треба јавно похвалити, и рад г-ђа: Балтичке и и Милановићке; и г-ђица: Булићеве и Малојевићеве — које као грађанке, предначе свуда, па и у установи „Срп. Црв. Крста“, где год треба, да се помогне општој ствари.

Заразе више нема, по болницама је још незнатан број болесника, те су скоро све очишћене, окречене и дезинфиковане, да вјас је мало у у њих данас погледати.

Сем сталне војне болнице, I и II резервне војне болнице, у којима има још по нека десетина болесника, остале су болнице потпуно празне. Наше је, ма и некомпетентно

руку и што је назвала чедом својим.

И сам Јовица је био мало развеселин. Лела га је неколико пута погледала својим дубоким погледом и кад му је још уз то пребацила како је љута на њега што је тако суморан, он је заборавио на све, чак и на љутњу и умешао се у круштво. Гледао је да је у близини Лелики и већ неколико јој је пута добадио да ће јој се љуто осветити, због тога што га ужасно мучи. Она га је само погледала и побегла би. Ни она није знала због чега, али је у души осећала да мучи овог човека, кога воли. Међутим, да ју је неко упитао због чега све то, она то не би умела да рекла. Јер је сама знала, а то је, да силно воли овога човека, и мучило је што то не може да сакрије од њега, од човека кога би хтела да мучи због силне љубави.

мишљење, да би млађе санитетске офицере, који су служећи по досадањим (сада празним, или скоро празним од болесника) резервним болницама, требало мало заменити људима са положаја, која су пропали пољским болницама и пуковским превајалиштима — удаљени далеко и од својих кућа, и сваке неге. То би било право, и Богу драго.

Дневник једног комите

— ишло Д. С. П. —

Са једним трећепозивцем, који је ишао на осуство одохо његовој кући ту олмах крај Дрине. Ту сам јео нешто мало сира. Спавао сам немирно.

У јутру 12 августа се захвалих на гостопримству и по-појох даље. У селу Дрљачама нађох тројицу четника где чувају стражу у механској авлији поред саме Дрине. Ту је био и сплав, који се самоотребао спустити у Дрину и вршити прелаз. Ту сам лежао на једној дасци до 4 часа по подне. Дан диван. Јео сам само крушке и полузреле питлицине. Леба није било. Лежао сам на дасци, и кад би ветар дуноу јаче, отресао коју крушку, ја сам се тремо довукао до ње и појео је.

У 4 ч. по подне појох друмом у Баћевцу код мајора. Четници су била код Трешнице. Пред вече сам у Баћевцама. Ту смо опалили једном циганину 10 батина, што је подкрадао и нападао незаштитажене жене. Са мајором су били још њих неколико. Сви одосмо на Винову Главицу, код једне чете трећепозивца. Једва сам се довукао. Ту смо и преноћили.

13 авг. Отишли смо на Гњиле Притеке, здалеко од Звезде. Ту је била и нека стара напуштена механа. Данас је летео аустријски аероплан. Осећам се све горе.

14 авг. У зору за Рогачицу. Једва сам ишао. Јахао сам мало и коња. У 8 часова пре подне смо пред Рогачацом Мајор ме ухвати у пољску бол-

ницу. Пошто сам оставио оружје и опрему у војној станици у Рогачици кретосмо се ја и Витомир у Дуб у пољску болницу, где смо у 8 ч. у вече.*)

*) Мајор је отишао у Дервенту и дакле ће епит прети у Босну.

Пуштен сам кући на боловање и одмор. 16 авг. сам се кренуо за Ужиче где сам у мрак стигао.

17 возом за Ниш, где сам морао неке послове посвршавати. 18 сам тамо а у 31 ч. ноћу кретох се за Београд.

19 авг. У Влашком Пољу нађох се са г. Ружом, бабом, Мамиром, сејом и Пушом, какво изненађење! Од њих дознадох да су моји негде побегли, да ми је стац у двору на стражи и да је Владислав на Торлаку у телеграфској чете.

Од Ресника пешке са Пушом на Торлак, где се нађох са Владиславом. Он ме је, као и остали, одавно саранио. Неко је био пронео глас да сам погинуо. Код њега сам и вечерао.

И око пола ноћи био сам у моме милом, сада у тами обавијеном Београду. Са Саве и од Аде Циганлије непрестано су пушке гроктале. Непријатељски рефлектор је светлео. По који топ.

26 и 27 ноћу страшне борбе на Сави. Цео Београд тресао је се од топовске ватре.

28 авг. Пао је Земун. Ја са Божом и Кајлосем, био сам тада у Раковица. Ишли смо у Скопље у ђачку чету. Грознице ме нису више хватале.

— Крај —

Ратна пошта

Вукосава Томић, која се пре неколико дана вратила из Бенјеша, где је била у ропству, моли сваког да је обавести ако што зна о њеном мужу Живку Томићу, молеру обвезнику 7 пука III позива, стан Раденичка улица бр. 22.

Г. Стојан Новаковић, лекар, моли се да своја писма за г. Вл. Н. упућује искључиво на адресу: Војводе Миленка улица бр. 10.

Последње вести

Над Баријем

РИМ, 4. јула

Јутрос су три аероплана аустријска летела изнад Барија бацавши 8 бомби од којих није било никакв материјалне штете. Од бомби је погинуло шест лица а неколико је рањено. Становништво је остало потпуно прибрано.

Талијанска офанзива

РИМ, 4. јула

У горњем Кордевалу и горњем Кадоре наше трупе постављају срећно започету офанзиву противу групе утврђења код Фанцајемо и Ливинаронго и сада освајају високу тврду проходну зону између та два утврђења.

Јуче смо савлађујући озбиљне теренске тешкоће и порни отпор непријатеља допрли до линије која се протиче од кланца Дијубојила Ценга до Фаничерино вратница и не све до падина кланца др Лојан. Нарочито је била сурва анција пешадије око освајања контра форса која са кланца ди Лојан спуштају у долину Авероца. Под убиственом ватром противник она је на бајонет освојила предње непријатељске ровове у којима се сада утврђује.

У зони Соће непријатељ показује све већу активност

Око Плава (Бовица). Непријатељ је покушао узгледне мање нападе на наше положаје на висовима који сачињавају мостован Плава.

Ноћу 4. јула два наша дирижабла бомбардовала су непријатељско утврђење око Горице и непријатељске догоре на северним падинама брда Сент Михаље на Красу са издогољавијим резултатима.

Око Араса

ПРИЗ, 5. јула

У Артоа водила се веома јака артиљериска борба око Сусеса. Немци су бацили око 20 гравата великог калибра на Арас. На висовима Мезе водила се жива пешачка акција. Французи су јутрос повратили једним против нападом део ровова које су Немци јуче били заузели на врлаз ја руге Суво. Одбили смо у току дана нов немачки напад која су потпомогнути младевицама западних течности. У току тих борби нанели смо Немцима веома тешке губитке и заробили смо два сфизира и преко 200 војника који су припадали трама разним пуковима.

Генерал Ратко

— Спец. извештај —

ПЕТРОГРАД 6. јула.

Руски цар је одликовао Ратка Двигријева и све бугарске офицере, који се налазе у руској војсци Св. Ђорђем. Генерал Ратко се вратио у фронт и предузео команду дивизије којом је ранаје командовао.

Ст.

Сазонов

БУКУРЕШТ, 5. јула.

У овдашњим политичким круговима се говори, да је руски министар иностраних дела г. Сазонов поднео оставку. Чека се потврда ове вести.

ЖМ.

На Галипољу

— Специјалан извештај —

СОЛУН, 6. јула

Савезници бележе сјајне успехе на свима тачкама на Галипољу, Енглеске трупе поред огромног броја пешадије располажу са 200 брвометних и 45 опсадних топова. Артиљерија се налази на неколико километара испред вароши. Сваког се часа очекује капитулација вароши.

Сантјаго

У Мраморном Мору

— Под Цариградом —

— Спец. извештај —

СОЛУН, 6. јула.

Дописник Рајгерове агенције јавља: један енглески поморски брод успео је да продре у Мраморно Море и да се правуче до саме обале Цариграда, где је торпедовао кр и знатно оштетио моринске магацине.

Међу грађанством завладала паника.

САНТЈАГО.

ГОТОВА ЈЕ КЊИГА:

КРИЗА

МЕЂУНАРОДНЕ ЕТИКЕ

— ПОКУШАЈ АНАЛИЗЕ НЕМАЧКЕ РАСЕ И ГРЕХОВА БЛОКА ЦЕНТРАЛНИХ (ГЕРМАНСКИХ) ЕВРОПСКИХ СИЛА.

ЦЕНА ЈЕ КЊИЗИ 1-20

Књижарима 30 од сто попуст. Ко пошле новац у напред шаљем књигу франко.

Ко жели да се упозна са идеолошким значајем данашњег светског рата, да сазна какви су велики историјски принципи и тенденције боре о преласту данашњим катастрофалним међународним сукобима, треба да прочита ову студију,

Δ која износи сва неморалност германског блока. ΔΔ

Књига се може добити код свих књижара.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА

Е. АЈХШЕТ — МЛАБИ

193 БЕОГРАД. 5-5

ВИНО БЕЛО

добро од старе лозе имам на продају у већој количини. Цена умерана. Обратити се у Врању.

Лазару К. Јањићу

174 6-6

Готова је

„Карта Европског Ратишта“

(Српско-Аустријско, Француско-Немачко, Италијанско-Аустријско, Руско-Немачко-Аустријско, као и Дарданели и Босфор).

Размер: 1:3.700.000

израдио: Авт. Лазар

Картограф Географског Завода на Универзитету.

Карта је израђена у десет боја и обухвата сва европска ратишта. У овој карти има преко 5000 имена места, река и планина која се помињу у садашњем рату. Величина карте је 65/80 см. а рађена је на врло финој хартији по угледу на најбоље стране карте. Услед великих техничких тешкоћа, нисмо могли ову карту раније издати.

Цена је истој 2-50 дин. Књижарима и продавцима 30 од сто рачуна. Ко нам пошаље новац у напред, добија исту о нашем трошку, — а ко поручи више од пет примерака, добије шест примерака бесплатно. Шаљемо и доплатом. Поручине прима

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

ГЕЦЕ КОНА — БЕОГРАД

1. КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛ. БР. 1.

181 7-7.

Девојка за сав кућевни посао потребна је. Јавити се уредништву.

Комарника

Сандука мртвачких

има готових код

ТИШЛЕРА РАКЕ

Балканска улица бр. 49. (Краљева пивара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“

БЕОГРАД

101 6-10

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА АНГРО

Алкалај и Рајковић

НИШ—ДАРЂИН

ДОБИЛА ЈЕ ВЕЋУ КОЛИЧИНУ:

Рафија 1-ма

Церезија

Парафина

Ратлука

Коњака

Чоколаде и бонбона

Као и све остале колонијалне робе и ситнице колонијалне и продаје по најповољнијим ценама.

199

4-5

РАЉСКА ФАБРИКА ЦЕМЕНТА А. Д.

У РАЉИ

ТРАЖИ ОДМАХ СПРЕМНОГ

ЛОЖАЧА

УСМЕНЕ ПРИЈАВЕ ПРИМАЈУ СЕ СВАКОГ ДАНА КОД УПРАВЕ РАЉСКЕ ФАБРИКЕ ЦЕМЕНТА А. Д. У РАЉИ

209

2-5

КОЛОНИЈАЛНО-БАКАЛСКА РАДЊА

Митра Вуковића — Београд

привремено је пресељена до апотеке Викторовића Терезије и иста препоручује колонијалну робу: брашно бело, пиринач, кафу, зејтин, фиду, сајун за веш и миришљавих, соде обичне и камене (мрт. главе) за кување сапуна. — ПРОДАЈА АНГРО И ДЕТАЉ.

211

2-5

Београдска Задруга

Од почетка овога рата обавља своје послове у Крушевцу у згради Крушевачке Задруге. Прима и исплаћује улоге на штедњу наплаћује уплате за осигурање живота, пожара и несрећних случајева.

Прима нова осигурања против пожара

С обзиром на могућности продужења рата и после 12. јула тек. год. скреће се пажња г. г. осигураницима ове Задруге који су по својим осигурањима живота пр. год. положили ратну премију у готову или у меницама да исту обнову најдаље

210

до 12 јула 1915 године.

2-6

Траже се 20 Рудара и 20 Копинара за угљени мајдан. Нежењени имају првенствена права.

Надница за Рударе I-ве класе Дин. 5-50 за Копинаре I-ве класе Дин. 3-50.

Траже се само они, који су већ радили на камену или угљу.

За обавештења обратити се:

УПРАВИ РУДНИКА СИЂЕВАЦ-ВРЧИЋ

Пошта Параћин преко

Фабрике Цемента, Поповац

212 2-3

Окружна Банка

Телефон 104

— НИШ —

Телефон 104

ИМА НА ПРОДАЈУ:

Локобилу покретну парну машину од 6 коњских снага јачине, из чувене енглеске фабрике „Маршали“, врло добро очувану.

Гатер са 6 тестера полован и циркуларан тестера 40 см полован.

Жеталице

Делови за ХИЉАДУ КОМАДА, сувих буквих столица. Делови су рађени на модерним машинама још пре 4 године и зато ће столице од њих састављене бити суве и лепе.

Прекалице бакарне

Горе именовани предмети налазе се у Електричном Млину, преко пута Железничког Магацина.

215 1-10

Са болом у души јављамо, да је наш мили и непрежаљени

Милорад М. Ајдуковић

преминуо 3 о. м. после дугог и тешког боловања у цвету младости у 33 године у Соко Бањи где је и сахрањен. Извештавајући сроднике и пријатеље, молимо их за саучешће.

Београд, 4 јула 1915 год.

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА:

Браћа: Љуба, трговац кожарски, Ђока, кафеџија и Лазар, столар у Сан Франциску; Сестре: Милица и Јулка; синаје, синовци и остала породица.

213

3-3